

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی
مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

فصلنامه علمی - پژوهشی

تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

فهرست مطالب

- ۱ تأثیر مصرف کودهای بیولوژیک بر روی جذب عناصر K, P, N و عملکرد دانه در گیاه دارویی رازیانه (*Foeniculum Vulgare* Mill.) ...
محمدتقی درزی، امیر قلاوند و فرهاد رجالی
- ۲۰ شناسایی ترکیبهای شیمیایی و بررسی اثر ضد میکروبی اسانس بذر زیره (*Bunium persicum* Boiss.) ...
محمد مقتدر، عبدالرضا ایرج منصوری، حسن سالاری و آرمیتا فرهمند
- ۲۹ بررسی اثر مخلوط عصاره هیدروالکلی سرشاخه گلدار *Hypericum perforatum* L. و *Amaranthus caudatus* L. بر تشکیل رگه‌های چربی در خرگوشهای هیپرکلسترولمیک در مقایسه با لوستاتین ...
نجمه کبیری، صدیقه عسگری، حسین مدنی، پروین محزون و پریش رحیمی
- ۳۹ مقایسه اثر عصاره‌های آویشن (*Thymus vulgaris* L.)، سرخارگل (*Echinacea purpurea* (L.) Moench)، سیر (*Allium sativum* L.) و آنتی‌بیوتیک ویرجینیامایسین بر جمعیت میکروفلور روده و سیستم ایمنی جوجه‌های گوشتی ...
زریر تیموری‌زاده، شعبان رحیمی، محمدمیر کریمی ترشیزی و رضا امیدبگی
- ۴۹ اثر زمان برداشت و خشک کردن طبیعی و مصنوعی پس از برداشت بر قابلیت نگهداری سیر سفید (*Allium sativum* L.) همدان ...
فریبا بیات و علی‌احسان نصرتی
- ۶۴ تأثیر روشهای مختلف خشک کردن و اسانس‌گیری بر کمیت و کیفیت اسانس *Eucalyptus largiflorens* ...
الهام فتحی، فاطمه سفیدکن، غلامرضا بخشی خانیکی، زهرا آبروش و محمدحسن عصاره
- ۷۵ تأثیر ازلت و فسفر بر رشد و میزان اسانس *Artemisia annua* L. ...
مریم پیوندی، آذر رفعتی و مهدی میرزا
- ۸۵ بررسی تغییرات کمی و کیفی اسانس گیاه *Diplotaenia cachrydifolia* Boiss. به عنوان عامل ضد کیفیت علوفه در دو حالت سبز و خشک ...
حسین آذرنیوندا، مرضیه علی‌خواه اصل، حسین ارزانی، غلامرضا امین، محمد جعفری و سیدسعید موسوی
- ۹۲ گیاهان دارویی استان کردستان ...
فرحناز هوشیدری
- ۱۰۴ بررسی اثر ضد دردی بخش آبی عصاره گیاه زنیان (*Carum copticum* (L.) C. B. Clarke) بر درد مزمن و مقایسه آن با بخش روغنی در موش سوری ...
سیدحسن حجازیان، علی فتاحی بافتی و سیدمجید مهدوی
- ۱۱۳ بررسی میزان و ترکیب اسیدهای چرب، میزان کل مواد فنولیکی و میزان اسانس بذر گیاه دارویی کلوس (*Kelussia odoratissima* Mozaff.) ...
کرامت‌الله سعیدی و رضا امیدبگی
- ۱۲۰ بررسی فعالیت مهارکنندگی رادیکالهای نیتریک اکسید توسط عصاره آنتوسیانینی میوه‌های شاه‌توت (*Morus nigra* L.)، توت‌فرنگی (*Fragaria vesca* L.) و توت‌سیاه (*Morus alba* L. Var. *Nigra*) ...
الهام نیکخواه، مسعود خیامی و رضا حیدری
- ۱۲۹ بررسی اثر عصاره آبی الکلی میوه گیاه بادمجان (*Solanum melongena* L.) بر درد مزمن در موش سوری نر ...
محمدحسین دشتی رحمت‌آبادی، مرتضی انوری، محمد رضایی صدرآبادی، حمید فلاح‌تقی، سمیرا زنبق و صادق یادگاری

به نام خدا

( )
( )

هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

حسین آذرینوند
دانشیار، دانشگاه تهران

پرویز اولیاء
استاد، دانشگاه شاهد

نادر حسن‌زاده
دانشیار، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی

ایرج رسولی
استاد، دانشگاه شاهد

فاطمه سفیدکن
استاد، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

پیمان صالحی
استاد، پژوهشکده گیاهان و مواد اولیه دارویی دانشگاه شهید بهشتی

محمدحسن عصاره
دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

داریوش مظاهری
استاد، دانشگاه تهران

مهدی میرزا
دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

مدیر اجرایی:

همکاری در تنظیم مقالات:

ویراستار ادبی:

صفحه‌آرا:

دبیر کمیته انتشارات و ناظر فنی چاپ:

شمارگان:

چاپ: تهران،

تلفن:

روش اشتراک:

نشانی: تهران، کیلومتر ۵ آزاد راه تهران - کرج، خروجی پیکان‌شهر، انتهای ۲۰ متری دوم، بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، فصلنامه پژوهشی تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران،

ijmapr@rifr-ac.ir :

WWW.rifr-ac.ir

این مجله بر اساس نامه شماره ۳/۴۵۱۰ تاریخ ۸۵/۵/۱۰ از وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری درجه علمی- پژوهشی دریافت نموده است.

چکیده انگلیسی مقاله‌های این مجله در سایت اینترنتی CABI Publishing به نشانی زیر قرار گرفته است:

www.Cabi-Publishing.org

به نام خدا

رعایت نکات زیر در نگارش مقاله‌های ارسالی ضروری است. شایان ذکر است به مقاله‌های ارسالی که از راهنمای نگارش پیروی نکرده باشند ترتیب اثر داده نخواهد شد.

- مقاله‌های پژوهشی در یکی از زمینه‌های تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران که برای نخستین بار منتشر می‌شود برای چاپ در مجله مورد بررسی قرار خواهند گرفت.
- عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، سمت، وابستگی سازمانی و نشانی کامل (از جز به کل) نویسنده(گان) و نویسنده مسئول در یک صفحه جداگانه درج گردد.
- مقاله در کاغذ A4 تحت نرم‌افزار Word، فونت لوتوس، سایز ۱۳، با حاشیه ۳ سانتیمتر از چهار طرف تایپ و در ۳ نسخه همراه با دیسکت، لوح فشرده یا از طریق پست الکترونیک ارسال شود.
- فاصله بین خطوط دو برابر در نظر گرفته شود.
- تا حد امکان از بکاربردن واژه‌ها و اصطلاحات خارجی خودداری و در صورت نیاز در داخل پراکنش قید شود.
- جدولها و شکلها باید دارای عنوان گویا بوده و هرگز به صورت دیگری در مقاله تکرار نشوند. ذکر منبع، واحد و مقیاس برای آنها ضروری است و اعداد آنها باید به زبان فارسی باشند، عنوان جدولها در بالا و عنوان شکلها در پایین آورده شوند و واژه "شماره" در عنوان جدول و شکل حذف شود. در تنظیم جدولها لازم است خطهای درونی آنها به صورت پنهان (Hidden) و تنها خطهای سرجدول و خط انتهایی جداکننده سطر آخر آشکار باشد (رسم جدول تنها از طریق منوی Table انجام پذیرد). جدولها و شکلها در محل مناسب داخل متن جایگذاری شوند و از ارسال آنها به صورت تصویر خودداری شده و فایل (Excel و Word) مربوط به آنها نیز ارسال گردد.
- نامه‌های علمی لاتینی به صورت ایتالیک تایپ شوند.

روش تدوین

- عنوان مقاله: باید مختصر، گویا و بیانگر محتوای مقاله باشد.
- چکیده: مجموعه فشرده‌ای (حداکثر ۲۵۰ واژه) از مقاله، شامل تشریح مسئله، روش کار و نتایج بدست‌آمده است که باید در یک پاراگراف پیوسته نگارش یابد. از بکاربردن نام‌های خلاصه‌شده و ارائه منبع، جدول و شکل در چکیده پرهیز شود.
- واژه‌های کلیدی: حداکثر ۶ واژه درباره موضوع مقاله ارائه شود.
- مقدمه: شرحی بر موضوع مورد بررسی شامل اهمیت، فرضیه، هدف و پیشینه پژوهش است.
- مواد و روشها: شامل مواد و وسایل بکار گرفته شده، مشخصات منطقه مورد مطالعه، شیوه اجرای پژوهش، طرح آماری، روشهای شناسایی و تجزیه داده‌هاست.
- نتایج: در این بخش تمامی یافته‌های کمی و کیفی با استفاده از جدول و شکل ارائه می‌گردد. از بحث و مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشها اکیداً خودداری شود.
- بحث: شامل تحلیل و تفسیر یافته‌ها و مقایسه با نتایج سایر پژوهشها است. نقصها و پیشنهادها می‌توانند در صورت نیاز در این بخش ارائه شوند.
- سپاسگزاری: برحسب ادب و احترام از کلیه افراد و سازمانهای حمایت‌کننده پژوهش، تشکر گردد.
- منابع مورد استفاده:

- فقط منابع استفاده شده در متن قید شوند. ابتدا منابع فارسی و سپس منابع خارجی ارائه شوند.
- منابع به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی نویسنده(گان) مرتب شوند و از شماره‌گذاری منابع خودداری شود.
- ارائه منبع در متن تنها با ذکر نام خانوادگی نویسنده و سال انتشار منبع صورت می‌گیرد. در منابع با بیشتر از دو نویسنده، نام نویسنده اول و واژه ((همکاران)) یا در منابع انگلیسی اختصار ((*et al.*)) نوشته شود.

مثال:

منبع فارسی:	منبع انگلیسی:
یک نویسنده: (لشکری، ۱۳۸۲)	یک نویسنده: (Smith, 1985)
دو نویسنده: (لشکری و ستایش، ۱۳۸۲)	دو نویسنده: (Smith & John, 1985)
بیش از دو نویسنده: (لشکری و همکاران، ۱۳۸۲)	بیش از دو نویسنده: (Smith <i>et al.</i> , 1985)

- در صورتی که مقاله‌های منفرد و مشترک از یک نگارنده ارائه شوند، ابتدا مقاله‌های منفرد و سپس مقاله‌های مشترک به ترتیب حروف الفبای نام سایر نویسندگان مرتب شوند.
- چنانچه نویسنده(گان) چند مقاله مشابه باشند، منابع برحسب سال انتشار از قدیم به جدید تنظیم شوند.
- از ذکر واژه‌های ((و همکاران)) یا "*et al.*" در فهرست منابع خودداری شود.

روش ارائه منبع

۱- مقاله: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده اول، ... و نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان مقاله. نام کامل مجله، شماره جلد (شماره سری): شماره صفحات اول و آخر
مثال: سلاجقه، ع.، جعفری، م. و سرمدیان، ف.، ۱۳۸۱. مطالعه خاکشناسی منطقه طالقان با روش ژئومرفولوژی. مجله منابع طبیعی ایران، ۵۵(۲): ۱۴۳-۱۲۳.

Wayne, P.M., Waering, P. and Bazzaz, F.A., 1993. Birch seedling responses to daily time courses of light in experimental forest gaps and shadehouses. *Journal of Ecology*, 74(5): 1500 – 1515.

۲- کتاب: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده، ... نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان کامل کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
مثال: طبائی عقدایی، س.ر. و جعفری مفیدآبادی، ع.، ۱۳۷۹. مقدمه‌ای بر اصلاح درختان جنگلی. انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، تهران، ۱۴۹ صفحه.

Jalili, A. and Jamzad, Z., 1999. Red Data Book of Iran. A Preliminary Survey of Endemic, Rare and Endangered Plants species in Iran. Research Institute of Forests and Rangelands (RIFR) Publication, Tehran, 750 p.

۳- کتاب یا مجموعه مقاله‌ای که هر فصل یا مقاله آن توسط یک یا چند نویسنده نوشته شده باشد: ارائه نام نویسنده(گان) فصل یا مقاله مطابق دستورالعمل بند ۲ (کتاب)، سال. عنوان فصل یا مقاله، صفحات اول و آخر. در: (یا In) نام خانوادگی، حرف اول نام تدوین‌کننده اصلی کتاب، واژه (تدوین) یا در انگلیسی (Ed. or Eds.) عنوان کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
مثال فارسی:

اسدی، م.، ۱۳۸۴. تدوین فلور ایران در راستای شناخت عمیق از تنوع گیاهی: ۶۲-۴۹. در: عصاره، م. ح.، (تدوین). تنوع گیاهی ایران. موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، تهران، ۴۷۱ صفحه.
مثال انگلیسی:

Agestam, E., 1995. Natural regeneration of beech in Sweden – Some results from a field trial: 117 – 124. In: Madsen, F., (Ed.). *Genetics and Silviculture of Beech*. Forskingscentret for Skov & Landskab. 272 p.

۴- ارجاع به مقاله‌ای که در هم‌اندیشی(سمینار)ها و اجلاس(کنفرانس)ها ارائه شده‌اند: نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده اول، ... و نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان مقاله. عنوان مجموعه یا چکیده مقالات، محل برگزاری، تاریخ برگزاری: شماره صفحات.
مثال:

رجب‌بیگی، ا.، سفیدکن، ف. و جعفری، س. م.، ۱۳۸۵. تأثیر میدان مغناطیسی بر رشد و برخی ترکیبات ثانویه گیاه ریحان. چکیده مقالات چهاردهمین کنفرانس سراسری و دومین کنفرانس بین‌المللی زیست‌شناسی ایران، تهران، ۹-۷ شهریور: ۱۰.
چکیده انگلیسی (Abstract): معادل چکیده فارسی و شامل عنوان مقاله، نام خانوادگی، حرف اول نام، سمت و نشانی کامل (از جز به کل) نویسنده(گان) و واژه‌های کلیدی (Key words) حداکثر ۶ واژه بوده و در یک صفحه جداگانه ارائه شود. چکیده انگلیسی باید در یک پاراگراف پیوسته نگارش یابد که سطر اول با تورفتگی (۷ میلی‌متر) همراه باشد.

• راهنمای نگارش مقاله " در سایت اینترنتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور به نشانی زیر قابل دسترسی است:

معرفی واحد انتشارات → انتشارات → www.rifr-ac.ir

برگه درخواست اشتراک مجله‌های مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور (۱۳۸۸)

برای اشتراک، خواهشمند است برگه تکمیل شده درخواست اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به نشانی دفتر مجله ارسال فرمایید. شماره حساب برای واریز وجه: جاری ۱۴۳۴/۲۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شعبه خزانه، به نام وجوه درآمد مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، قابل پرداخت در کلیه شعبه‌های بانک ملی ایران.

نام و نام خانوادگی: .....

تلفن: ..... شغل: ..... میزان تحصیلات: .....

نشانی: .....

کد پستی: ..... صندوق پستی: .....

توضیحات: .....

امضاء

تهران، کیلومتر ۵ آزادراه تهران - کرج، بعد از عوارضی، خروجی پیکانشهر، انتهای خیابان ۲۰ متری دوم،

بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

تهران، صندوق پستی: ۱۱۶-۱۳۱۸۵ پست الکترونیک: publication@rifr-ac.ir

دورنگار: ۴۴۱۹۵۹۰۷

تلفن: ۵-۴۴۱۹۵۹۰۱

خواهشمند است مجله‌های مشترک شده را در زیر مشخص و شماره‌های درخواستی را تعیین فرمایند:

مبلغ هر شماره (ریال)	مبلغ اشتراک یکساله (ریال)	عنوان
۲۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات جنگل و صنوبر ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۵۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات مرتع و بیابان ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات حمایت و حفاظت جنگلها و مراتع ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات ژنتیک و اصلاح گیاهان مرتعی و جنگلی ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه مجله گیاه‌شناسی ایران، شماره‌های پیاپی: .....

In the Name of God

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants Research
Published by: Research Institute of Forests and Rangelands

Director-in-chief: Mohammad Hassan Assareh
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Chief Editor: Fatemeh Sefidkon
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Editorial Board:

Mohammad Hassan Assareh
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Hossein Azarnivand
Ph.D., Tehran university

Nader Hasanzadeh
Ph.D., Islamic Azad University

Dariush Mazaheri
Ph.D., Tehran University

Mahdi Mirza
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Parviz Owlia
Ph.D., Shahed University

Executive manager: Mahmood Naderi Hajibagher Kandy
Literary editor: Asghar ahmadi

Iraj Rasooli
Ph.D., Shahed University

Peyman Salehi
Ph.D., Shahid Beheshti University

Fatemeh Sefidkon
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Abstracts are available on CABI Publishing:
www. Cabi - Publishing. org
Research Institute of Forests and Rangelands,
P.O. Box 13185-116, Tehran, Iran.
Tel: +98 21 44195901-5 Fax: +98 21 44195907
WWW.rifr-ac.ir
Email: ijmapr@rifr-ac.ir

Islamic Republic of Iran
Ministry of Jihad-e-Agriculture
Agriculture Research, Education and Extension Organization
Research Institute of Forests and Rangelands

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants

Vol. 25, No. (1), 2009

Serial 43

Contents

The effects of biofertilizers application on N, P, K assimilation and seed yield in fennel (<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.)	19
<i>M.T. Darzi, A. Ghalavand and F. Rejali</i>	
Chemical composition and antimicrobial activity of the essential oil of <i>Bunium persicum</i> Boiss. seed	28
<i>M. Moghtader, A. Iraj Mansori, H. Salari and A. Farahmand</i>	
The effect of aerial parts of concurrent hydroalcoholic extracts of <i>Hypericum perforatum</i> L. and <i>Amaranthus caudatus</i> L. on fatty streak formation in hypercholesterolemic rabbits in comparison with lovastatin	38
<i>N. Kabiri, S. Asgary, H. Madani, P. Mahzoni and P. Rahimi</i>	
The effects of <i>Thymus vulgaris</i> L., <i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench., <i>Allium sativum</i> L. extracts and virginiamycin antibiotic on intestinal microflora population and immune system in Broilers	48
<i>Z. Teymouri Zadeh, SH. Rahimi, M.A. Karimi Torshizi and R. Omidbaigi</i>	
The effect of harvesting time and drying at natural and artificial conditions on the storability of white garlic (<i>Allium sativum</i> L.) population of Hamedan	63
<i>F. Bayat and A.E. Nosrati</i>	
The effects of drying and distillation methods on essential oil content and composition of <i>Eucalyptus largiflorens</i>	74
<i>E. Fathi, F. Sefidkon, Gh. Bakhshi Khaniki, Z. Abravesh and M.H. Assareh</i>	
The effect of nitrogen and phosphorus on yield and essential oil of <i>Artemisia annua</i> L.	84
<i>M. Peyvandi, A. Rafati and M. Mirza</i>	
The variations of oil content and composition of <i>Diplotaenia cachrydifolia</i> Boiss. in green and dry states as a forage anti-quality factor	91
<i>H. Azarnivand, M. Alikhah Asl, H. Arzani, Gh. Amin, M. Jafari and S.S. Mousavi</i>	
Medicinal plants of Kurdistan province	103
<i>F. Hooshidari</i>	
The analgesic effects of aqueous part of <i>Carum copticum</i> (L.) C. B. Clarke extract on chronic pain and comparison with oil part of extract in mice	112
<i>S.H. Hejazian, A. Fattahi Bafghi and S.M. Mahdavi</i>	
Evaluation of content and composition of fatty acids, total phenolic and essential oil content of <i>Kelussia odoratissima</i> Mozaff. Seed	119
<i>K.A. Saeedi and R. Omidbaigi</i>	
Evaluation of nitric oxide scavenging activity of anthocyanins from black berry (<i>Morus nigra</i> L.), strawberry (<i>Fragaria vesca</i> L.) and berry (<i>Morus alba</i> L. Var. <i>nigra</i>) extracts	128
<i>E. Nikkhah, M. Khayami and M. Heidari</i>	
The effect of <i>Solanum melongena</i> L. hydro-alcoholic extract on chronic pain in male mice as compared with morphine	138
<i>M.H. Dashti Rahmatabadi, M. Anvari, M. Rezai Sadrabadi, H. Fallah Tafti, S. Zanbagh and S. Yadegari</i>	

اسامی داوران فصلنامه تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران در سال ۱۳۸۷

۱۳۸۸